

BIBLIOGRAFICKÁ PŘÍLOHA / BIBLIOGRAPHY

Publikace označené symbolem * jsou (či záhy budou) na stránkách Slezského sborníku recenzovány, resp. anotovány.

Biografický slovník Slezska a Severní Moravy. č. 3, Supplementum / redaktori Lumír Dokoupil, Radoslav Daněk, Aleš Zářický. Ostrava: Ostravská univerzita, 2016, 199 s.

ISBN 978-80-7464-844-1

Kolektivní dílo odborníků z různých vědeckých oborů, vydané Filozofickou fakultou Ostravské univerzity v Ostravě, přináší biogramy zachycující osudy osobností spjatých s vymezenou oblastí svým původem či působením. Jde o slovník připravovaný tzv. holandskou metodou, který zahrnuje významné osobnosti ze všech oblastí společenského dění. Vzhledem ke specifickému charakteru regionu zahrnuje slovník i reprezentanty minorit (německá, polská, židovská). Slovník vychází již od roku 1993 a dosud obsahuje 24 dílů a 3 suplementa.

Bohuslav FAJKUS, Hlinka: 1267–2017. Hlinka: Obecní úřad v Hlince, 2017, 140 s.

ISBN 978-80-270-1560-3

Jubilejní publikace je prvním pokusem o přehledné zpracování dějin Hlinky od nejstarších dob až po dnešek. Hlinka je obec na Osoblažsku ležící nedaleko státních hranic s Polskem, jejíž vznik můžeme datovat do druhé čtvrtiny 13. století. Obec zažívala během staletí časy dobré i zlé, nejvýraznější změna nastala po roce 1945, kdy došlo k celkové výměně obyvatelstva.

Jak se žilo v Opavě před Velkou válkou a v době první republiky: paměti opavského rodáka Stanislava Petříka / Marie GAWRECKÁ, Michal VALEČEK (eds.).

Opava: Slezská univerzita, 2016, 134 s.

ISBN 978-80-7510-215-7

Publikace vznikla na Slezské univerzitě v Opavě podle paměti opavského rodáka Stanislava Petříka (1906–1974) a na podnět jeho syna Zdeňka Petříka, který rukopis paměti uchovává. Je zajímavá především pro opavské patrioty a zájemce o historii města. Stanislav Petřík zachytil dění v Opavě od roku 1906 do roku 1938. Podle vyjádření jeho syna Zdeňka paměti psal převážně na základě svých vzpomínek, které doplňoval svými poznámkami z dřívějšího období. Kniha je zajímavá nejen svým námětem, ale i barvitostí Petříkova vyprávění. Je mimořádně autentická, v knize je zachováno i původní názvosloví míst, především dnes již dávno zapomenuté názvy v němčině.

Jako v nebi, tak i na zemi: Petr Bezruč 1867–2017: antologie ke 150. výročí narození. Hradec nad Moravicí: Matice slezská, pobočný spolek v Hradci nad Moravicí, 2017, 70 s.

ISBN 978-80-270-2744-6

Tato antologie je velmi svéráznou, ale v podstatě oslavou zdravici a holdem největšímu básníkovi Slezska. Obsahuje kromě jiného tři literární studie, jejímiž autory jsou Libor Martinek, Vlastimil Kočvara a Ondřej Hložek. V knize je zahrnuta i glosa akademického sochaře Kurta Gebauera a nechybí ani rubrika Literární život ve Slezsku s článkem Radka Touše. Přátelství Petra Bezruče s braneckým národním buditelem Čeňkem Kanclířem se věnuje studie Artura Sommera.

Jiří JUNG – Jiří NEMINÁŘ, Kdo jsou lidé na Hlučínsku. Hlučín : Muzeum Hlučínska, 2017, 406 s.

ISBN 978-80-270-1494-1

Poté, co bylo v loňském roce během několika dnů rozebráno první vydání knihy, se podařilo připravit vydání druhé. Publikace je především katalogem ke stálé muzejní expozici, ale je i netradiční syntézou dějin Hlučínska. Je členěna do 6 základních okruhů. Rozsáhlá kniha obsahuje velké množství obrázků, text je doplňuje jen v nejnútnejší míře, je proto určena širokému okruhu čtenářů.

Jiří JUNG, Lichnovští z Voštic a jejich sběratelské a stavební aktivity v letech 1848–1928. Ostrava: Ostravská univerzita, 2017, 303 s.

ISBN 978-80-7464-917-2

Lichnovští z Voštic patří k nejvýznamnějším aristokratickým rodinám Slezska. Svými bohatými kulturními aktivitami, společenskými kontakty a vazbami na evropská kosmopolitní centra nemají v regionu takřka obdoby. Udržovali kontakty se špičkami rakouské a německé politiky, vědy a kultury, společný jim byl zájem o historii, umění a architekturu. Podporovali mladé umělce, kteří často přijížděli jako hosté na slezské zámky do Hradce nad Moravicí či Chuchelné. Pověst štedrých mecenášů a sběratelů umění vydobyla rodu mimořádné postavení mezi ostatní aristokracií rakouského i přilehlé části pruského Slezska. Rozsah publikace je vymezen roky 1848 a 1928 a věnuje se dvěma významným generacím rodu. Rok 1848 se stal výchozím bodem nejen s ohledem na jeho význam historický (nástup občanské společnosti), ale i symbolický (zabití knížete

Felixe Lichnovského ve Frankfurtu nad Mohanem). Felixův nástupce, jeho mladší bratr Karl Maria, byl mužem plně prodchnutým duchem historismu a pruského nacionalismu, zatímco syn Karla Marii – Karl Max – se jako liberál otevíral modernizačním proudům v umění, architektuře, filosofii či náboženství. Jeho smrt v roce 1928 tak zcela logicky tvoří druhý mezník vytyčeného období.

Jerzy Krzysztof KOS, *Ani centrum ani peryferie: architektura pruského Śląska w okresie autonomii administracyjnej w latach 1740–1815*. Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2016, 524 s.

ISBN 978-83-7977-157-8

Knihy se zabývá historií obytných, sakrálních (protestantských, katolických, židovských) a veřejně prospěšných budov (mimo jiné radnic a divadel) postavených na pruském slezském území v letech 1740–1815. Kniha obsahuje velké množství ilustrací.

Karel KURZYSZ – Jaromír VOLNÝ, *Písek: 550 let historie obce = Piosek: 550 lat historii gmin*. Bystřice: Regio – Mgr. Irena Cichá ve spolupráci s obcí Písek, [2016], 432 s.

ISBN 978-80-904230-7-7

Obec Písek se nachází v okrese Frýdek-Místek zhruba 3 km jihovýchodně od Jablunkova. u příležitosti 550 let obce připravili v Písku rozsáhlou dvojjazyčnou publikaci. Kromě kapitol v českém jazyku obsahuje i jejich odpovídající verzi v polském jazyku, ale i texty v nářečí.

Památky Těšínského knížectví / Klára Mezihoráková (ed.). Praha : Artefactum, 2016, 260 s.

ISBN 978-80-86890-93-7

Publikaci tvoří soubor statí věnovaných uměleckým památkám oblasti bývalého Těšínského knížectví, které fungovalo jako svébytný celek od konce 13. století až do roku 1920, kdy bylo rozděleno mezi Československo a Polsko. Texty jednotlivých českých a polských autorů se zabývají vybranými památkami a uměleckými osobnostmi spojenými s daným územím bez ohledu na později vytyčené hranice a připomínají tak někdejší celistvost této oblasti, její uměleckohistorické bohatství a specifika. Autoři se zaměřili na různé druhy uměleckých památek, architekturu, sochařství i malířství, v časovém rozpětí od středověku až po 20. století. Nechybí kapitoly věnované tématům pro Těšínsko zvláště charakteristickým – dřevěné sakrální architektuře či evangelickým kostelům 19. a počátku 20. století. Kniha obsahuje texty v českém a polském jazyce, s anglickými resumé.

Transregionalität in Kult und Kultur: Bayern, Böhmen und Schlesien zur Zeit der Gegenreformation / herausgegeben von Marco Bogade. Köln; Weimar; Wien: Böhlau, 2016, 301 s. (Forschungen und Quellen zur Kirchen- und Kulturgeschichte Ostdeutschlands ; Band 49)

ISBN 978-3-412-50132-7

Pro regiony Bavorska, Čech a Slezska v 17. a 18. století jsou typické intenzivní dynastické a kulturní vztahy, především vzhledem ke společným zájmům Habsburků a Wittelsbachů o zachování a ožívání katolické víry. Toto období převahy katolické církve se označuje jako protireformace a vyznačuje se zejména udržováním a zakládáním posvátných kultů a výstavbou církevních objektů.

Sestavila Alena Volná